

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قانون اجرای احکام مدنی مصوب ۱۳۵۶/۸/۱ نموداری

تدوین:

مصطفی افشاری

وکیل پایه یک دادگستری و مشاور حقوقی

انتشارات چتر دانش

سرشناسه : افشاری، مصطفی، ۱۳۶۸ -
 عنوان و نام پدیدآور : قانون اجرای احکام مدنی مصوب ۱۳۵۶/۸/۱
 نموداری
 مشخصات نشر : تهران: چتر دانش، ۱۳۹۳.
 مشخصات ظاهری : ۱۳۰ص؛ ۱۱ × ۱۷ س.م.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۷۳۱۶-۵۳-۵
 وضعیت فهرست‌نویسی : فیپای مختصر
 یادداشت : این مدرک در آدرس <http://opac.nlai.ir>
 قابل دسترسی است.
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۶۶۸۳۱۲

نام کتاب : قانون اجرای احکام مدنی مصوب ۱۳۵۶/۸/۱
 نموداری
 ناشر : چتر دانش
 تدوین : مصطفی افشاری
 نوبت و سال چاپ : پنجم- ۱۴۰۰
 شمارگان : ۵۰۰
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۷۳۱۶-۵۳-۵
 قیمت : ۸۵۰۰۰ تومان

فروشگاه مرکزی: تهران، میدان انقلاب، خ منیری جاوید(اردیبهشت شمالی)، پلاک ۸۸
 تلفن مرکز پخش: ۶۶۴۹۲۳۲۷- تلفن فروشگاه کتاب: ۶۶۴۰۲۳۵۳
 پست الکترونیک: nashr.chatr@gmail.com
 کلیه حقوق برای مؤلف و ناشر محفوظ است.

فهرست

قانون اجرای احکام مدنی مصوب ۱۳۵۶/۸/۱ ۸

فصل اول: قواعد عمومی.....	۸
مبحث اول: مقدمات اجرا.....	۸
مبحث دوم: دادورزها (مأمورین اجرا).....	۱۵
مبحث سوم: ترتیب اجرا.....	۱۹
فصل دوم: توقیف اموال.....	۴۵
مبحث اول: مقررات عمومی.....	۴۵
مبحث دوم: در توقیف اموال منقول.....	۵۳
مبحث سوم: صورت برداری اموال منقول.....	۵۸
مبحث چهارم: ارزیابی اموال منقول.....	۶۱
مبحث پنجم: حفظ اموال منقول توقیف شده.....	۶۴
مبحث ششم: توقیف اموال منقول محکوم علیه که نزد شخص ثالث است.....	۶۸
مبحث هفتم: توقیف حقوق مستخدمین.....	۷۲
مبحث هشتم: توقیف اموال غیر منقول.....	۷۸
مبحث نهم: صورت برداری اموال غیر منقول.....	۸۳
مبحث دهم: ارزیابی و حفظ اموال غیر منقول.....	۸۵
فصل سوم: فروش اموال توقیف شده.....	۸۶
مبحث اول: فروش اموال منقول.....	۸۶

مبحث دوم: فروش اموال غیر منقول.....	۹۷
فصل پنجم: اعتراض شخص ثالث.....	۱۰۴
فصل ششم: حق تقدم.....	۱۱۰
فصل هفتم: تأديه طلب.....	۱۱۲
فصل هشتم: هزینه‌های اجرایی.....	۱۱۵
فصل نهم: احکام و اسناد لازم‌الاجراء کشورهای خارجی.....	۱۲۴

راهنما

خوانندگان گرامی! لازم به یادآوری است که نشانه های درج شده در ابتدای هر ماده قانونی نشانگر درجه اهمیت ماده های ذکر شده می باشد. به طوری که مواد قانونی که دارای علامت می باشند از بیشترین درجه اهمیت نسبت به سایر مواد قانونی برخوردار هستند. که این مواد را ممتاز می نامیم و بدیهی است سایر مواد از لحاظ اهمیت آزمونی و کاربردی از اهمیت کمتری برخوردارند. به طوری که علامت های   در ابتدای سایر مواد قانونی به تدریج نشانگر درجه اهمیت خیلی مهم و مهم می باشند.

لازم به ذکر است آن دسته از مواد قانونی که در ابتدای آنها هیچ نشانه ای وجود ندارد از درجه اهمیت آزمونی و کاربردی پایین تری نسبت به سایر مواد قرار دارند.

سخن ناشر

رشته‌ی حقوق با تمام شاخه‌ها و گرایش‌هایش، به‌منزله‌ی یکی از پرتعدادترین رشته‌های دانشگاهی کشور، تعداد فراوانی از دانشجویان علوم انسانی را به‌خود جلب کرده است؛ دانشجویانی که پس از تحصیل، وارد عرصه‌ی خدمت شده و در مناصب و جایگاه‌های گوناگون به ایفای وظیفه مشغول می‌شوند. منابعی که در دانشکده‌های حقوق، مبنای کار قرار گرفته و تحصیل دانشجویان بر مدار آن‌ها قرار دارد، در واقع، مجموعه‌ی کتب و جزواتی هستند که طی سالیان متمادی چنان‌که باید تغییر نیافته و خود را با تحولات و نیازهای زمانه هماهنگ نکرده‌اند.

این، درحالی است که نیاز مبرم دانش‌پژوهان به مجموعه‌های پربار و سودمند، امری انکارناپذیر است. به‌این‌ترتیب، ضرورت تدوین کتب غنی و ارزشمند برای رفع نیازهای علمی دانشجویان رشته‌ی حقوق و نیز رشته‌های متأثر از آن، باید بیش از گذشته مورد توجه قرار گیرد؛ کتاب‌هایی که روزآمدی محتوای آن‌ها از یک سو و تناسب آن‌ها با نیاز دانش‌پژوهان از سوی دیگر، مورد توجه و لحاظ ناشر و نویسنده، قرار گرفته باشد.

مؤسسه‌ی آموزش عالی آزاد چتردانش، در مقام مؤسسه‌ای پیشگام در امر نشر کتب آموزشی روزآمد و غنی، توانسته است گام‌های مؤثری در همراهی با دانشجویان رشته‌ی حقوق بردارد. این مؤسسه افتخار دارد که با بهره‌مندی از تجربیات فراوان خود و با رصد دقیق نیازهای علمی دانشجویان، به تولید آثاری همت‌گمارد که مهم‌ترین دستاورد آن‌ها، تسهیل آموزش و تسریع

یادگیری پژوهندگان باشد. انتشارات چتر دانش امیدوار است با ارائه‌ی خدمات درخشان، شایستگی‌های خود را در این حوزه‌ی علمی به منصه‌ی ظهور برساند.

فرزاد دانشور
مدیر مسئول انتشارات چتر دانش

قانون اجرای احکام مدنی مصوب ۱۳۵۶/۸/۱

فصل اول

قواعد عمومی

مبحث اول

مقدمات اجرا

□ ماده ۱- هیچ حکمی از احکام دادگاه‌های دادگستری به موقع اجرا گذارده نمی‌شود.

مگر $\left(\begin{array}{l} - \text{قطعاً شده} \\ \text{یا} \\ - \text{قرار اجرای موقت آن در مواردی که قانون} \\ \text{معین می‌کند.} \end{array} \right)$ صادر شده باشد.

□ ماده ۲- احکام دادگاه‌های دادگستری وقتی به موقع اجرا گذارده می‌شود

که به $\left(\begin{array}{l} - \text{محکوم‌علیه} \\ - \text{یا وکیل} \\ \text{یا} \\ - \text{قائم‌مقام قانونی او} \end{array} \right)$ ابلاغ شده و $\left(\begin{array}{l} - \text{محکوم‌له} \\ - \text{یانماینده} \\ \text{یا} \\ - \text{قائم‌مقام قانونی او} \end{array} \right)$ کتباً

این تقاضا را از دادگاه بنماید.

**نظریه مشورتی اداره حقوقی دادگستری قوه قضاییه
شماره ۷/۲۵۱۹ مورخ ۱۳۶۸/۶/۱**

اگر حکمی نظیر خلع ید، له خواهان و علیه خوانده با قید پرداخت وجهی (بابت حق کسب، پیشه یا تجارت و یا دسترنج زراعی و از این قبیل) از طرف محکوم له به محکوم علیه از دادگاه صادر شود و پس از ابلاغ دادنامه محکوم له وجه مزبور را نپردازد و اجراء حکم را نیز تقاضا نکند، محکوم علیه نمی‌تواند برای اخذ وجه مورد حکم صدور اجراییه یا عملیات اجرایی را در آن قسمت از حکم تقاضا کند زیرا پرداخت وجه مذکور مشروط به اجراء حکم به نفع محکوم له است.

□ ماده ۳- حکمی که موضوع آن معین نیست قابل اجراء نمی‌باشد.

**نظریه مشورتی اداره حقوقی دادگستری قوه قضاییه
شماره ۷/۲۰۷۸ مورخ ۱۳۷۵/۴/۴**

قطع نظر از اینکه دادگاه رسیدگی‌کننده به دعوی الزام به تنظیم سند رسمی موظف و مکلف بوده که وضعیت ثبتی پلاک متنازع‌فیه را از اداره ثبت اسناد و املاک محل استعلام و در صورت احراز مالکیت و وارد بودن دعوی مطروحه، حکم بر الزام به تنظیم سند رسمی صادر نماید حال که حسب مدلول استعلام در مقام اجرای حکم معلوم شده که پلاک مورد ادعا و موضوع حکم در مالکیت محکوم‌علیه (خوانده) مستقر نمی‌باشد لذا موضوع اجرای حکم منتفی است و هیچ مجوز قانونی جهت اجرای حکم نسبت به قطعه زمین دیگر محکوم‌علیه وجود ندارد زیرا آنچه که مورد معامله قرار گرفته پلاکی بوده که در قرارداد تنظیمی بین متبایعین حکم دادگاه قید شده است نه پلاک دیگر.

▣ ماده ۴- اجرای حکم با صدور اجرائیه به عمل می آید مگر

این که در قانون ترتیب دیگری مقرر شده باشد.

در مواردی

(- که حکم دادگاه جنبه اعلامی داشته
	- و مستلزم انجام عملی از طرف محکوم علیه نیست از قبیل
	اعلام اصالت
	یا
	- بطلان سند

اجرائیه صادر نمی شود همچنین در مواردی که

(- سازمانها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت طرف دعوی نبوده)
- ولی اجرای حکم باید به وسیله آنها صورت گیرد

صدور اجرائیه لازم نیست و سازمانها و مؤسسات مزبور مکلفند به دستور دادگاه حکم را اجرا کنند.

رأی وحدت رویه هیات عمومی دیوان عالی کشور

شماره ۲۶/۴۱۰۷

حکم ابطال تقاضای ثبت از احکامی نیست که محتاج به صدور اجرائیه باشد.

**نظریه مشورتی اداره حقوقی دادگستری قوه قضاییه
شماره ۷/۱۱۳۱ مورخ ۱۳۶۹/۸/۷**

احکام تعدیل صادره به استناد مقررات ماده ۴ قانون روابط موجر و مستأجر چنانچه فقط تعدیل باشد حکم اعلامی بوده و نیاز به صدور اجرائیه ندارد ولی اگر مابه‌التفاوت نیز مورد صدور حکم باشد اجرای این قسمت از رأی احتیاج به صدور اجرائیه دارد.

**نظریه مشورتی اداره حقوقی دادگستری قوه قضاییه
شماره ۷/۵۰۳۳ مورخ ۱۳۷۹/۵/۳۱**

اجراء حکم الزام به تنظیم سند رسمی صرفاً جنبه اعلامی ندارد و چون موضوع آن انجام عمل از جانب محکوم علیه می‌باشد، مشمول صدر ماده ۴ قانون اجراء احکام مدنی و مستلزم صدور اجرائیه است.

□□ ماده ۵- صدور اجرائیه با دادگاه نخستین است.

**نظریه مشورتی اداره حقوقی دادگستری قوه قضاییه
شماره ۷/۷۶۳۲ مورخ ۱۳۷۹/۸/۸**

اجراء احکام مراجع حل اختلاف اداره کار و امور اجتماعی، طبق ماده ۱۶۶ قانون کار مصوب ۱۳۶۹ با واحد اجراء احکام دادگستری است و طبق ماده ۴ آیین نامه طرز اجراء آراء قطعی هیأت‌های تشخیص و حل اختلاف، ترتیب اجرا احکام مزبور تابع احکام و مقررات اجراء احکام مربوط به دادگستری است و بنابراین صدور اجرائیه با دادگاه عمومی و اجراء حکم با واحد اجراء احکام دادگستری است.

نظریه مشورتی اداره حقوقی دادگستری قوه قضاییه
شماره ۷/۹۹۱۸ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۵

در امور حقوقی نظر به این که طبق ماده ۵ قانون اجراء احکام مدنی مصوب ۱۳۵۶ و ماده ۲۹ آیین نامه اجرایی قانون تشکیل دادگاه های عمومی و انقلاب مصوب تیرماه ۱۳۷۳، صدور اجرائیه با دادگاه نخستین است، هرچند که حکم موضوع اجرائیه از دادگاه تجدیدنظر صادر شده باشد. بنابراین دادگاه تجدیدنظر پس از ابلاغ رأی باید پرونده را به منظور اجراء به دادگاه نخستین عودت دهد و مدیر دفتر دادگاه نخستین که ابلاغ اجرائیه از وظایف اوست، پس از ابلاغ اجرائیه پرونده اجرایی را به واحد اجراء احکام موضوع ماده ۱۰ قانون تشکیل دادگاه های عمومی و انقلاب و مادتهای ۲۶ و ۲۷ آیین نامه اجرایی آن قانون ارسال می دارد تا نسبت به اجراء حکم اقدام شود.

ماده ۶- در اجرائیه

نام و نام خانوادگی	}	در اجرائیه
- ومحل اقامت محکومله و محکوم علیه		
و		
- مشخصات حکم و موضوع آن		

پرداخت حق اجرا به عهده محکوم علیه می باشد

نوشته شده و به امضاء

رئیس دادگاه	}	رسیده به
و		
مدیر دفتر		

(- مهر دادگاه مههور)
 و
 (- برای ابلاغ)

فرستاده می شود.

▣ ماده ۷- برگهای اجرائیه به تعداد محکوم علیه به علاوه دو

نسخه صادر می‌شود.

(- یک نسخه از آن در پرونده دعوی
- و نسخه دیگر پس از ابلاغ به محکوم‌علیه در پرونده اجرایی بایگانی
می‌گردد
و
- یک نسخه نیز در موقع ابلاغ به محکوم‌علیه داده می‌شود.)

□ ماده ۸- ابلاغ اجرائیه طبق مقررات آیین دادرسی مدنی به عمل می‌آید و آخرین محل ابلاغ به محکوم‌علیه در پرونده دادرسی برای ابلاغ اجرائیه سابقه محسوب است.

□ ماده ۹- در مواردی که ابلاغ اوراق راجع به دعوی طبق ماده ۱۰۰ قانون آیین دادرسی مدنی به عمل آمده و تا قبل از صدور اجرائیه محکوم‌علیه محل اقامت خود را به دادگاه اعلام نکرده

(- مفاد اجرائیه یک نوبت به ترتیب مقرر در
باشد مادتين ۱۱۸ و ۱۱۹ این قانون آگهی می‌گردد
- ده روز پس از آن به موقع اجرا گذاشته می‌شود.)

و در این صورت برای عملیات اجرایی (- ابلاغ
یا
- اخطار دیگری) به محکوم‌علیه

لازم نیست مگر این که محکوم‌علیه محل اقامت خود را کتباً به

قسمت اجرا اطلاع دهد. مفاد این ماده باید در آگهی مزبور قید شود.

▣ ماده ۱۰- اگر محکوم علیه قبل از ابلاغ اجراییه $\left(\begin{array}{c} \text{- محجور} \\ \text{یا} \\ \text{- فوت} \end{array} \right)$ شود

$\left(\begin{array}{c} \text{- ولی} \\ \text{- قیم} \\ \text{- امین} \\ \text{- وصی} \\ \text{- ورثه} \\ \text{- مدیر ترکه} \end{array} \right)$ اجراییه حسب مورد به:

او ابلاغ می گردد و هرگاه $\left(\begin{array}{c} \text{- حجر} \\ \text{یا} \\ \text{- فوت} \end{array} \right)$ محکوم علیه بعد از ابلاغ

اجراییه باشد $\left(\begin{array}{c} \text{- مفاد اجراییه} \\ \text{و} \\ \text{- عملیات انجام شده} \end{array} \right)$

به وسیله ابلاغ اخطاریه آنها اطلاع داده خواهد شد.

▣ ماده ۱۱- هر گاه در صدور اجراییه اشتباهی شده باشد دادگاه

می تواند $\left(\begin{array}{c} \text{- رأساً} \\ \text{یا} \\ \text{- به درخواست هر یک از طرفین} \end{array} \right)$

به اقتضای مورد اجراییه را $\left(\begin{array}{c} - \text{ابطال} \\ \text{یا} \\ - \text{تصحیح} \end{array} \right)$ نماید.

یا عملیات اجرایی را الغاء کند و دستور استرداد مورد اجرا را بدهد.

نظریه مشورتی اداره حقوقی دادگستری قوه قضاییه

شماره ۷/۴۵۰۳ مورخ ۱۰/۲۱/۱۳۷۰

اگرچه طبق ماده واحده قانون راجع به منع توقیف اموال منقول و غیرمنقول متعلق به شهرداری‌ها مصوب سال ۱۳۶۱ تأمین و توقیف و برداشت وجوه و اموال منقول و غیرمنقول متعلق به شهرداری‌ها قبل از صدور حکم قطعی ممنوع است ولی نظر به اینکه شهرداری پس از دیدار حکم قطعی لازم‌الاجراء از اجرای حکم امتناع نموده و وفق مقررات اجراییه صادر و به مرحله اجراء گذاشته شده است بدیهی است که مود از شمول ماده واحده و همچنین مقررات ماده ۱۱ قانون اجرای احکام مدنی خارج است و بنابراین صدور اجراییه و اجرای احکام و مطالبه نیم عشر اجرایی قانونی بوده و اشکالی بر آن وارد نیست.

مبحث دوم

دادورزها (مأمورین اجرا)

☐ ماده ۱۲- مدیر اجرا تحت ریاست و مسئولیت دادگاه انجام وظیفه

می‌کند و به قدر لزوم و تحت نظر خود دادورز (مأمور اجرا) خواهد داشت.

نظریه مشورتی اداره حقوقی دادگستری قوه قضاییه
شماره ۷/۴۲۹ مورخ ۱۳۸۰/۲/۳

با عنایت به مادتين ۱۲ و ۲۴ قانون اجراء احكام مدنی مصوب ۱۳۵۶/۸/۱، مدیران اجراء تحت ریاست و مسئولیت دادگاه انجام وظیفه می‌کنند و چنانچه در جریان اجراء حکم با اشکالی مواجه شوند با مراجعه به دادگاهی که حکم توسط آن اجراء می‌شود، رفع اشکال می‌کنند.

□ ماده ۱۳- اگر دادگاه

- دادورز (مأمور اجراء) نداشته باشد	یا
- دادورز (مأمور اجراء) به تعداد کافی نباشد	

می‌توان احکام را به وسیله

- مدیر دفتر	یا
- یا کارمندان دیگر دادگاه	
- مأمورین شهربانی یا ژاندارمری	

اجراء کرد.

□ ماده ۱۴- در صورتی که حین اجرای حکم نسبت به دادورزها

(مأمورین اجراء)

- مقاومت	یا
- سوء رفتاری	

شود می‌توانند حسب مورد از،

- مأمورین شهربانی	و
- ژاندارمری	
- یا دژبانی	

برای اجرای

حکم کمک بخواهند، مأمورین مزبور مکلف به انجام آن می‌باشند.

□ ماده ۱۵- هر گاه مأمورین مذکور در ماده قبل درخواست دادورز (مأمور اجرا) را انجام ندهند

(- دادورز (مأمور اجرا) صورت‌مجلسی در این خصوص تنظیم می‌کند.
- تا توسط مدیر اجرا برای تعقیب به مرجع صلاحیتدار فرستاده شود.)

□ ماده ۱۶- هر گاه نسبت به دادورز (مأمور اجرا) حین انجام وظیفه

(- توهین
یا
- مقاومت)

شود مأمور مزبور صورت مجلسی تنظیم نموده به

(- امضاء شهود
و
- مأمورین انتظامی (در صورتی که حضور داشته باشند)
می‌رساند.)

□ ماده ۱۷- کسانی که مانع دادورز (مأمور اجرا) از انجام وظیفه شوند

(- علاوه بر مجازات مقرر در قوانین کیفری
- مسئول خسارات ناشی از عمل خود نیز می‌باشند.)

□ ماده ۱۸- (مدیران
و
- دادورزها)

در موارد زیر

نمی‌توانند قبول مأموریت نمایند.

۱- امر اجرا راجع به همسر آنها باشد.

۲- امر اجرا راجع به اشخاصی باشد که
 با $\left(\begin{array}{c} \text{- مدیر} \\ \text{یا} \\ \text{- دادورز (مأمور اجرا)} \end{array} \right)$
 آنان قرابت $\left(\begin{array}{c} \text{- نسبی} \\ \text{یا} \\ \text{- سببی تا درجه سوم} \end{array} \right)$ دارد.

۳- مدیر یا دادورز (مأمور اجرا) $\left(\begin{array}{c} \text{- قیم} \\ \text{- یاوصی یکی از طرفین} \\ \text{یا} \\ \text{- کفیل} \end{array} \right)$
 امور او باشد.

۴- وقتی که امر اجرا راجع به کسانی باشد که بین آنان و

$\left(\begin{array}{c} \text{- مدیر} \\ \text{- دادورز (مأمور اجرا)} \\ \text{یا} \\ \text{- همسر} \end{array} \right)$ آنان دعوی $\left(\begin{array}{c} \text{- مدنی} \\ \text{یا} \\ \text{- کیفری} \end{array} \right)$ مطرح است.

در هر یک از موارد مذکور در این ماده اجرای حکم از طرف رئیس

دادگاه به $\left(\begin{array}{c} \text{- مدیر} \\ \text{یا} \\ \text{- دادورز (مأمور اجرا)} \end{array} \right)$ یا دیگری محول می‌شود و اگر

در آن حوزه $\left(\begin{array}{c} \text{- مدیر} \\ \text{یا} \\ \text{- مأمور دیگری} \end{array} \right)$ نباشد اجرای حکم به وسیله

به عمل خواهد آمد. $\left(\begin{array}{l} \text{- مدیر دفتر} \\ \text{- یا کارمند دیگر دادگاه} \\ \text{یا} \\ \text{- حسب مورد مأموران شهربانی و ژاندارمری} \end{array} \right)$

مبحث سوم

ترتیب اجرا

□ ماده ۱۹- اجراییه به وسیله قسمت اجرا دادگاهی که آن را صادر کرده به موقع اجرا گذاشته می‌شود.

□□ ماده ۲۰- هر گاه $\left(\begin{array}{l} \text{- تمام} \\ \text{یا} \\ \text{- قسمتی از عملیات اجرایی} \end{array} \right)$

باید در حوزه دادگاه دیگری به عمل آید مدیر اجرا انجام عملیات مزبور را به قسمت اجرا دادگاه آن حوزه محول می‌کند.

□ ماده ۲۱- مدیر اجرا برای اجرای حکم پرونده‌ای تشکیل می‌دهد

به ترتیب در آن بایگانی شود. $\left(\begin{array}{l} \text{- تا اجراییه} \\ \text{- و تقاضاها} \\ \text{و} \\ \text{- کلیه برگ‌های مربوط} \end{array} \right)$

□ ماده ۲۲- طرفین می‌توانند پرونده اجرایی را ملاحظه و از محتویات

آن $\left(\begin{array}{l} - \text{رونوشت} \\ \text{یا} \\ - \text{فتوکپی} \end{array} \right)$ بگیرند هزینه رونوشت یا فتوکپی به میزان مقرر در

قانون آیین دادرسی مدنی اخذ می شود.

□ ماده ۲۳- پس از ابلاغ اجراییه مدیر اجراء

$\left(\begin{array}{l} - \text{نام دادورز (مأمور اجرا) را در ذیل اجراییه نوشته} \\ \text{و} \\ - \text{عملیات اجرایی را به عهده او} \end{array} \right)$ محول می کند.

□□ ماده ۲۴- دادورز (مأمور اجرا) بعد از شروع به اجرا نمی تواند

اجرای حکم را $\left(\begin{array}{l} - \text{تعطیل} \\ - \text{یا توقیف} \\ - \text{یا قطع نماید} \\ \text{یا} \\ - \text{به تأخیر} \end{array} \right)$

اندازد مگر به موجب $\left(\begin{array}{l} - \text{قراردادگاهی که دستور اجرای حکم را داده} \\ - \text{یا دادگاهی که صلاحیت صدور دستور تأخیر} \\ \text{اجرای حکم را دارد} \\ \text{یا} \\ - \text{با ابراز رسید محکوم له دائر به وصول محکوم به} \\ - \text{یا رضایت کتبی او در تعطیل یا توقیف یا قطع} \\ \text{یا تأخیر اجراء.} \end{array} \right)$

رأی وحدت رویه هیات عمومی دیوان عدالت اداری شماره ۲۳ مورخ ۱۳۷۴/۲/۱۵

به موجب تبصره الحاقی به ماده ۱۵ قانون دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۷۳/۲/۲۶ اتخاذ تصمیم نسبت به تقاضای صدور دستور موقت منی بر توقیف عملیات آراء و تصمیمات واحدهای دولتی در قلمرو امور مقرر در ماده ۱۱ قانون مزبور به دیوان عدالت اداری راجع است بنابراین اتخاذ تصمیم در باب توقیف عملیات اجرایی آراء قطعی مراجع حل اختلاف کارگر و کارفرما به ادعای نقض قوانین و یا مقررات و یا مخالفت با آنها در رسیدگی و صدور رأی مورد اعتراض به تبعیت اصل شکایت در صلاحیت دیوان عدالت اداری قرار دارد نه در صلاحیت محاکم عمومی دادگستری.

نظریه مشورتی اداره حقوقی دادگستری قوه قضاییه شماره ۷/۲۳۹۲ مورخ ۱۳۷۲/۶/۷

برابر ماده ۲۴ قانون اجرای احکام مدنی، بعد از شروع به اجرای حکم، اجرا متوقف نمی‌گردد مگر به لحاظ مواردی که در همان ماده ذکر شده است. ارائه سند مالکیت مانع اجرای حکم خلع ید نیست و محکوم‌علیه می‌تواند با مراجعه به مراجع قضایی نسبت به توقیف عملیات اجرایی و یا ابطال حکم، احقاق حق نماید.

- ماده ۲۵- هر گاه در جریان اجرای حکم اشکالی پیش آید دادگاهی که حکم تحت نظر آن اجراء می‌شود رفع اشکال می‌نماید.
- ماده ۲۶- اختلاف ناشی از اجرای احکام راجع به دادگاهی است که حکم توسط آن دادگاه اجرا می‌شود.